ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 10ης Ιουλίου 1986 *

Στην υπόθεση 153/85,

Carmen Trenti, σύζυγος Herman De Fraye, υπάλληλος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, κάτοικος Βρυξελλών 1050, rue Africaine 28, εκπροσωπούμενη από τον Jean-Noël Louis, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Nicolas Decker, 16, avenue Marie-Thérèse,

προσφεύγουσα,

κατά

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον Detlef Brüggemann, μέλος της διευθύνσεως προσωπικού, επικουρούμενο από τον Alex Bonn, δικηγόρο Λουξεμβούργου, τον οποίο όρισε και αντίκλητο, 22, Côte d'Eich,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο τη χορήγηση αποζημιώσεως εκπατρισμού,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

συγκείμενο από τους U. Everling, πρόεδρο τμήματος, Y. Galmot και J. C. Moitinho de Almeida, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. F. Mancini
γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Ιουνίου 1986,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 21 Μαΐου 1985, η Carmen Trenti, υπάλληλος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, άσκησε προσφυγή, με την οποία ζητεί κατ' ουσία την ακύρωση της απόφασης της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της 17ης Αυγούστου 1984, με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή της περί χορηγήσεως αποζημιώσεως εκπατρισμού, καθώς και την ακύρωση της απόφασης της ίδιας επιτροπής, της 15ης Φεβρουαρίου 1985, με την οποία απορρίφθηκε η διοικητική ένσταση της προσφεύγουσας.

2 Η Trenti, ιταλίδα υπήκοος εκ γενετής, συνήψε, στις 7 Ιουνίου 1978, δεύτερο γάμο με βέλγο υπήκοο. Με το γάμο αυτό, απέκτησε αυτοδικαίως τη βελγική ιθαγένεια και έχασε, ως εκ τούτου, την ιταλική ιθαγένεια. Ωστόσο, η λύση του προηγούμενου γάμου της δεν αναγνωρίζεται κατά το ιταλικό δίκαιο.

3 Με υπηρεσιακό σημείωμα της 3ης Απριλίου 1979, ο γενικός διευθυντής διοικήσεως της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα ότι δικαιούνταν αποζημιώσεως εκπατρισμού για το χρονικό διάστημα από την 1η Μαΐου μέχρι τις 30 Ιουνίου 1978, αλλά ότι η χορήγηση της αποζημίωσης αυτής θα έπαυε από την 1η Ιουλίου 1978, δεδομένου ότι, με το δεύτερο γάμο της, η Trenti είχε αποκτήσει τη βελγική ιθαγένεια, της οποίας είχε τη δυνατότητα να παραιτηθεί δυνάμει της βελγικής νομοθεσίας. Για τους λόγους αυτούς, η διοίκηση έκρινε ότι η ενδιαφερόμενη δεν πληρούσε, από την ημερομηνία του δεύτερου γάμου της, τις προϋποθέσεις του άρθρου 4, παράγραφος 3, του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων. Η διάταξη αυτή ορίζει κατ' ουσία ότι « ο υπάλληλος ο οποίος απέκτησε, λόγω γάμου, αυτοδικαίως και χωρίς δυνατότητα να παραιτηθεί απ' αυτή, την ιθαγένεια του κράτους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται ο τόπος υπηρεσίας του » δικαιούται αποζημιώσεως εκπατρισμού υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τον υπάλληλο που δεν φέρει και δεν έφερε ποτέ την ιθαγένεια αυτή.

4 Με σημείωμα της 25ης Απριλίου 1984, η προσφεύγουσα ζήτησε από το γενικό γραμματέα της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής να επανεξετάσει την περίπτωσή της. Προς στήριξη της αίτησης αυτής επικαλέστηκε ορισμένες δυσχέρειες νομικής και διοικητικής φύσεως, τις οποίες θα συναντούσε αν είχε παραιτηθεί από τη βελγική ιθαγένεια μετά το δεύτερο γάμο της. Οι δυσχέρειες αυτές, που συνδέονται με τη μη αναγνώριση, από το ιταλικό δίκαιο, της λύσης του προηγούμενου γάμου της, ήταν τέτοιες που βρισκόταν σε αδυναμία να παραιτηθεί από τη βελγική ιθαγένεια.

5 Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε ως απαράδεκτη με απόφαση του γενικού γραμματέα της 17ης Αυγούστου 1984, με την αιτιολογία ότι η χορήγηση της αποζημίωσης εκπατρισμού είχε παύσει με την προαναφερθείσα απόφαση της 3ης Απριλίου 1979, η οποία δεν αμφισβητήθηκε εμπροθέσμως και είχε, κατά συνέπεια, καταστεί οριστική.

6 Αφού υπέβαλε διοικητική ένσταση βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση του γενικού γραμματέα της 15ης Φεβρουαρίου 1985, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

7 Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προέβαλε αντιρρήσεις κατά του παραδεκτού της προσφυγής. Ισχυρίζεται ότι αυτή στρέφεται στην πραγματικότητα κατά της αποφάσεως της 3ης Απριλίου 1979, η οποία έχει πλέον καταστεί απρόσβλητη, λόγω παρελεύσεως των προθεσμιών που τάσσονται από τα άρθρα 90 και 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Το γεγονός ότι η διοίκηση επανεξέτασε μεταγενεστέρως κατ' επανάληψη το φάκελο για να παράσχει στην προσφεύγουσα, κατ' αίτησή της, νέες διευκρινίσεις, δεν μπορεί να προκαλέσει τη νέα έναρξη των δικονομικών προθεσμιών.

8 Η προσφεύγουσα απαντά ότι η προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως. Προβάλλει σχετικώς δύο ομάδες επιχειρημάτων.

9 Πρώτον, επικαλείται την ύπαρξη νέου πραγματικού περιστατικού, το οποίο δικαιολογεί, κατά την άποψή της, την υποβολή αιτήματος αναθεωρήσεως της απόφασης της

3ης Απριλίου 1979. Κατ' αυτήν, η διοίκηση συμβουλεύτηκε, το Φεβρουάριο 1982, ένα νομικό εμπειρογνώμονα, ο οποίος κατέληξε στο πόρισμα ότι η ενδιαφερόμενη μπορούσε, νομικώς και πραγματικώς, να παραιτηθεί της κτήσεως της βελγικής ιθαγένειας εντός έξι μηνών από την τέλεση του δεύτερου γάμου της. Αφού όμως ήλθε σε επαφή με την ίδια την προσφεύγουσα, ο εμπειρογνώμονας αυτός αναγνώρισε, με μεταγενέστερη γνωμάτευσή του της 21ης Μαρτίου 1984, ότι η Trenti βρισκόταν σε πραγματική αδυναμία να παραιτηθεί απ' αυτήν, ενόψει των βλαπτικών συνεπειών μιας τέτοιας παραίτησης. Η τελευταία αυτή γνωμάτευση συνιστά νέο πραγματικό περιστατικό που μπορεί να προκαλέσει νέα έναρξη των δικονομικών προθεσμιών.

10 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το υπηρεσιακό σημείωμα της 3ης Απριλίου 1979 δεν είχε εκδοθεί από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και δεν συνιστούσε, ως εκ τούτου, απόφαση αλλά απλή διοικητική πληροφορία. Επομένως, το πρώτο έγγραφο που μπορεί να χαρακτηριστεί ως απόφαση είναι η ανακοίνωση του γενικού γραμματέα της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 17ης Αυγούστου 1984, η οποία προσβλήθηκε εμπροθέσμως.

11 Πρέπει σχετικώς να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 90, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, ο υπάλληλος μπορεί να ζητήσει από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή να λάβει απόφαση για το πρόσωπό του. Πάντως, κατά πάγια νομολογία, η ευχέρεια αυτή δεν επιτρέπει στον υπάλληλο να παραμελήσει τις προθεσμίες που προβλέπονται στα άρθρα 90 και 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως για την υποβολή διοικητικής ενστάσεως και την άσκηση προσφυγής, θέτοντας έτσι υπό αμφισβήτηση, μέσω τέτοιας αιτήσεως, προγενέστερη απόφαση που δεν είχε αμφισβητηθεί εμπροθέσμως. Επομένως, μόνο η ύπαρξη νέων ουσιωδών πραγματικών περιστατικών μπορεί να δικαιολογήσει την υποβολή αιτήσεως που αποσκοπεί στην επανεξέταση μιας απόφασης που έχει καταστεί οριστική.

12 Στην προκειμένη περίπτωση, το πρώτο έγγραφο που έχει το χαρακτήρα αποφάσεως κατά την έννοια των προαναφερθεισών διατάξεων του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως είναι το υπηρεσιακό σημείωμα της διοικήσεως της 3ης Απριλίου 1979. Αυτό υπήρξε βλαπτικό για την προσφεύγουσα, υπό την έννοια ότι μπορούσε να επηρεάσει άμεσα τη νομική της κατάσταση, καταργώντας την αποζημίωση εκπατρισμού της από την 1η Ιουλίου 1978. Ακολουθήθηκε άλλωστε από εκτελεστικά μέτρα συνιστάμενα στην παύση της καταβολής της εν λόγω αποζημιώσεως από την ημερομηνία αυτή. Εφόσον η απόφαση αυτή δεν προσβλήθηκε εντός των προθεσμιών του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, πρέπει να εξεταστεί αν δικαιολογείται η αμφισβήτησή της μετά την πάροδο των προθεσμιών λόγω επελεύσεως νέου ουσιώδους πραγματικού περιστατικού.

13 Σχετικώς, πρέπει καταρχάς να γίνει δεκτό ότι δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως νέο πραγματικό περιστατικό,που επιτρέπει την παρέκκλιση από το σύστημα των προθεσμιών που προβλέπονται επιτακτικά από τα άρθρα 90 και 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, το ότι η διοίκηση επανήλθε μεταγενεστέρως, κατόπιν αιτήσεως της ενδιαφερομένης, στην εξέταση της περίπτωσής της, για να της παράσχει συμπληρωματικές πληροφορίες.

14 Ούτε μπορεί η προσφεύγουσα να επικαλεστεί τη γνωμάτευση του νομικού εμπειρογνώμονος της 21ης Μαρτίου 1984, προς στήριξη του παραδεκτού της προσφυγής. Ανεξαρτήτως του αν η γνωμάτευση εμπειρογνώμονος επί νομικού ζητήματος μπορεί ή όχι να θεωρηθεί, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, ως νέο πραγματικό περιστατικό,πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσφεύγουσα είχε εξ υπαρχής την ευχέρεια να ζητήσει τη γνώμη νομικού εμπειρογνώμονος και να υποβάλει τα πορίσματά του εγκαίρως στη διοίκηση. Υπ' αυτές τις συνθήκες, το δικαίωμά της να προσκομίσει μια τέτοια γνωμάτευση μετά την πάροδο των προθεσμιών, για να στηρίξει αίτηση περί αναθεωρήσεως αποφάσεως, έχει παραγραφεί.

15 Πρέπει να προστεθεί ότι, εν πάση περιπτώσει, η γνωμάτευση της 21ης Μαρτίου 1984 δεν μπορεί, με το περιεχόμενό της, να θέσει υπό αμφισβήτηση την απόφαση της 3ης Απριλίου 1979. Πράγματι, η γνωμάτευση αυτή περιορίζεται στην έκθεση των πρακτικών συνεπειών μιας ενδεχόμενης παραίτησης από τη βελγική ιθαγένεια, ενώ η απόφαση της 3ης Απριλίου 1979 στηρίζεται στη διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα είχε, από νομική άποψη, τη δυνατότητα να παραιτηθεί από την εν λόγω ιθαγένεια, δυνάμει της σχετικής εθνικής νομοθεσίας. Επομένως, η προαναφερθείσα γνωμάτευση δεν αντικρούει κατά κανέναν τρόπο τα συμπεράσματα που περιέχονται στην απόφαση της 3ης Απριλίου 1979.

16 Για τους λόγους αυτούς, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

17 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 70 του κανονισμού διαδικασίας, προκειμένου περί προσφυγών υπαλλήλων των Κοινοτήτων, τα όργανα φέρουν τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.

2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Everling Galmot Moitinho de Almeida

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο τις 10 Ιουλίου 1986.

Ο γραμματέας
P. Heim

Ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος
U. Everling